

Attraktivitet og omdømmebygging

Temamøte 6. mai 2021

v/ Jan-Hugo Sørensen

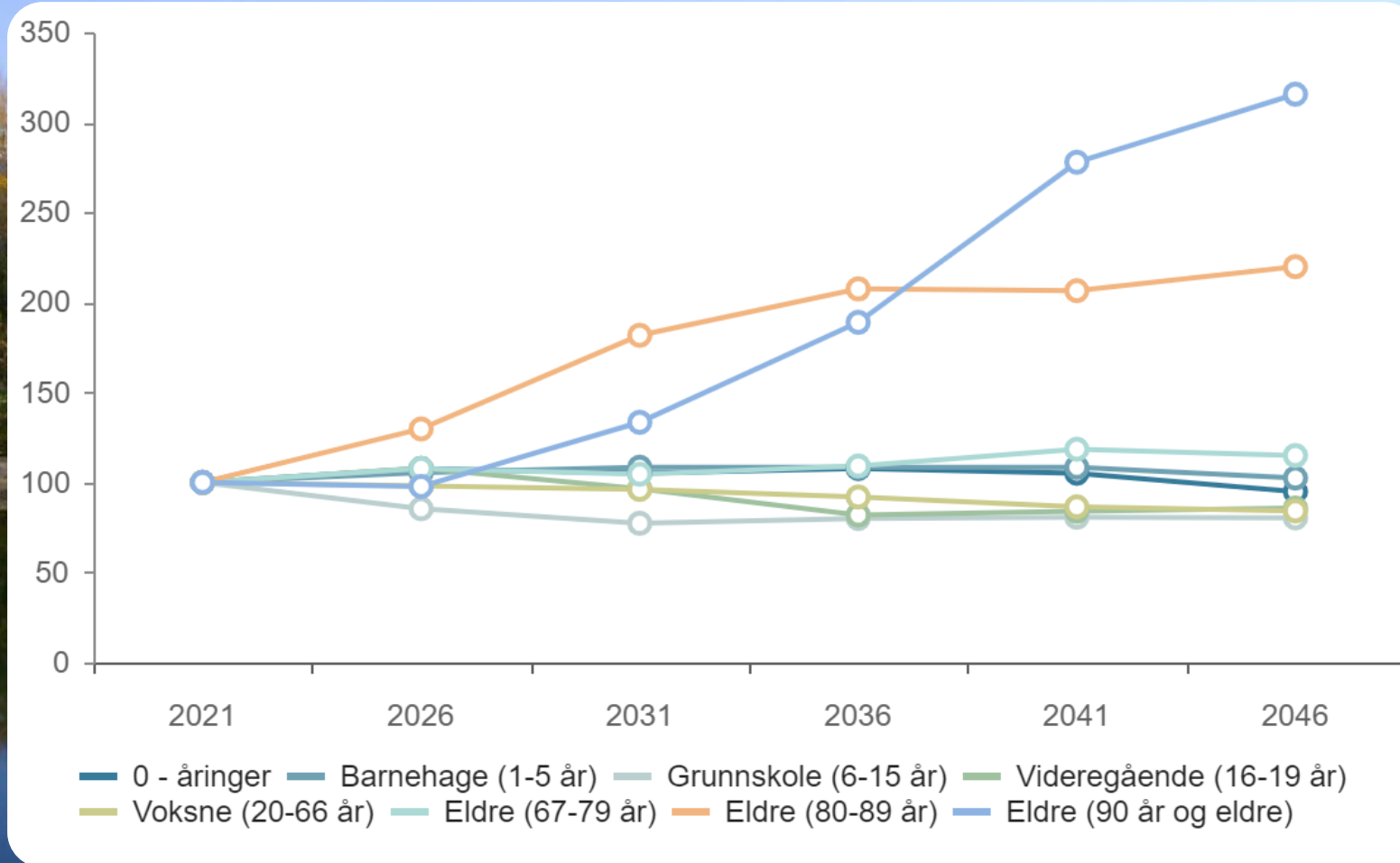

Demografiske utfordringer for distriktskommunene

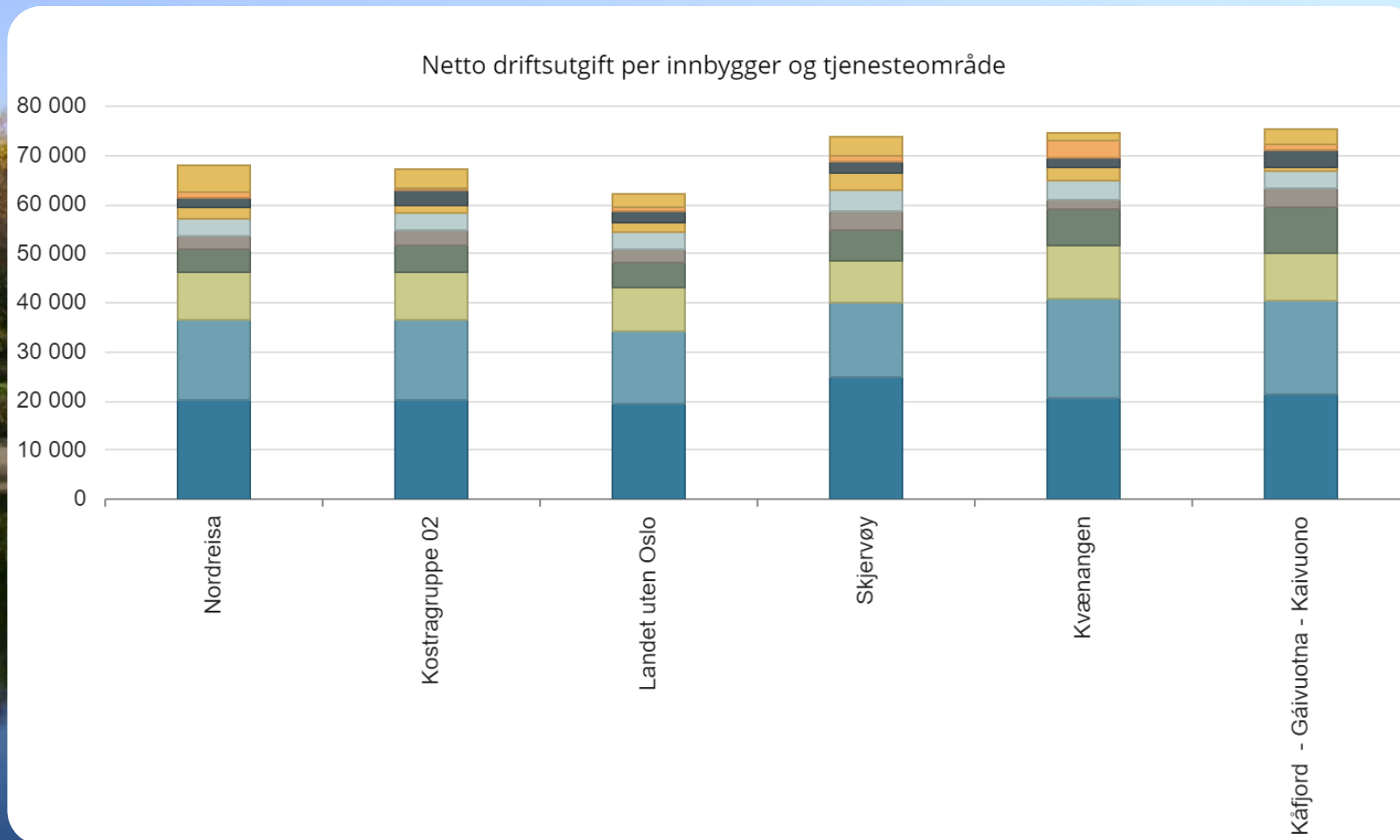

- Statistisk Sentralbyrå sine prognoser er ganske pålitelig
- SSB får vanligvis rett
- De minste kommunene rammes hardest
  - Nedgang i folketall
  - Fødselsunderskudd
  - Flytteunderskudd
  - Færre yrkesaktive i forhold til eldre
  - Arbeidsinnvandring og mottak av flyktninger gir positiv effekt for mange kommuner

Nordreisa fram mot år 2046

Hva koster det å drive Nordreisa kommune

Kommunene konkurrerer med hverandre

- 356 kommuner konkurrerer nå om
  - Unge mennesker, barnefamilier og andre i yrkesaktiv alder
  - Arbeidsinnvandrere
  - Flyktninger
  - Næringsetableringer
  - Infrastruktur (vei, havn, flyplass, bredbånd m.m.)
  - Regionale og statlige tjenestetilbud (sykehus, utdanning, forskning m.m.)
  - Regionale og statlige arbeidsplasser

Norgesmesterskapet i kommunal attraktivitet

- De kommuner som oppfattes som attraktive blir vinnerne fram mot år 2046
  - 356 påmeldte deltakere
  - Noen er godt trent, noen har fått bedre treningsforhold enn andre
  - Noen ser det ikke nødvendig å trene og tar for lett på oppgaven
  - Noen bruker feil treningsprogram eller har en dårlig trener/rådgiver
  - Noen mister motivasjonen hvis de ikke ser resultater etter en tid
  - Noen har glemt hvor målet er og surrer rundt omkring
  - Noen dyrker misnøye og dårlige resultater

Kommune-NM fram mot år 2046 (25 års maraton)

- Vekst, stagnasjon eller tilbakegang
  - Mange kommuner kommer til å tape konkurransen
  - Noen kommuner blir vinnere
  - Er det noen grense for hvor liten en kommune kan bli ?
  - Lokaldemokratiet har mindre påvirkningskraft på omfattende interkommunale løsninger
  - Stor usikkerhet framover i forhold til de økonomiske rammebetingelsene for små kommuner (frivillig eller ufrivillig smådriftsulemper)

Hva oppfattes som attraktiv kommune

- Godt omdømme (media, inkl. sosiale media, innbyggernes og næringslivets oppfatning)
- Gode selvopplevde erfaringer
- Variert arbeidsmarked med muligheter for begge parter til jobb og karrieremuligheter
- Gode oppvekstvilkår for barn og unge.
- Aktiv boligpolitikk
- Gode fritidstilbud, offentlige tjenestetilbud, utdanning, handel og service
- God infrastruktur og kollektivtilbud

Nord-Troms regionen

- *Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord og Kvænan* er en naturlig bo- og arbeidsmarkedsregion
- *11.000 innbyggere*
- *Rik på naturressurser (særlig matproduksjon) og et variert næringsliv*
- *Gode offentlige og private tjenestetilbud*
- *Vel utbygd infrastruktur med europaveg, fylkesveger, havner, flyplass, båt- og bussruter, bredbånd osv.*

Nord-Troms regionen kan bli mere attraktiv

- *Attraktiviteten utnyttes ikke godt nok i dag*
- *Mangler felles profilering og markedsføring*
- *Små fagmiljøer som gir liten utviklingskraft og stor sårbarhet*
- *Omstendige administrative og politiske prosesser i forhold til interkommunalt samarbeid*

Samarbeid eller sammenslåing ?

- Erfaringer med interkommunalt samarbeid
  - Avfallsservice as
  - Nor IKT, innkjøpstjeneste
  - Brannvesenet Nord
  - Barnevern og barnevernsvakt
  - Legevakt
  - Jordmortjeneste
  - Veterinærtjeneste
  - Regionråd, ungdomsarbeid, studiesenter, museum, kultur
  - PPT, DMS, plansamarbeid, havnesamarbeid, Visit Lyngenfjord

Samarbeid eller sammenslåing

- Erfaringer med kommunereformprosesser
  - Stortinget starter prosessene
  - Liksom-prosesser ute i kommunene for å tilfredsstille staten og Statsforvalteren
  - Hvor små kan kommunene bli før man må abdisere
  - Generalistkommune eller
  - Kommune med begrenset oppgaveportefølje + mye interkommunalt samarbeid

Hva er Nord-Troms regionen tjent med framover ?

- En robust bo- og arbeidsmarkedsregion
- Et sterkt næringsliv fiske og fangst, havbruk, landbruk, skogbruk, reiseliv, industri, transport, handel og service
- God arbeidsdeling mellom kommunene
- Mindre konkurranse internt mellom kommunene
  - Arbeidskraft
  - Areakonflikter (eksempelvis havbruk kontra fiskeri og villaks)
  - Infrastrukturprosjekter

Avfallsservice as som modell

- Vellykket interkommunalt forpliktende samarbeid
- Stordriftsfordeler utnyttes, på tvers av kommunegrenser
- Rasjonell drift med høy kvalitet
- Plassering av hovedkontoret er underordnet
- Hvis vi bruker erfaringene fra Avfallsservice as så bør mange av kommunene i Nord-Troms sikte seg inn mot en større og mere robust kommune om 10 – 20 år

Rådhusene og digitale tjenester

- Digitalisering av private og offentlige tjenester
- Eksempler: Bank, forsikring, Altinn, skatteoppgjøret, Helse Norge osv.
- Rådhusene får mindre betydning i framtiden
- Færre og færre besøker rådhusene fysisk
- De fleste foretrekker moderne og brukervennlige digitale løsninger, som ikke er avhengig av åpningstid og forhåndsavtaler

Skjærvø og Nordreisa kommune (eksempel)

- Arbeidsdeling mellom kommunene med større fagmiljøer som gir bedre tjenester, mindre sårbarhet og utviklingskraft
  - Næring
  - Tekniske tjenester
  - Helse og omsorg
  - Skoler og barnehager
  - Kultur
  - Næring og utvikling
  - Økonomi
  - Administrasjon
  - Politikk

Mere samarbeid eller sammenslåing

- Når er regionen klar til å drøfte dette ?
- Hvilken rolle skal regionsentret Nordreisa ta ?
- Hvilken betydning vil etableringen av nytt Interkommunalt politisk råd (IPR) ha ?
- Hvilke satsinger gjør vi framover for å bli mere attraktiv ?
- Skal vi satse sterkere på arbeidsinnvandring og mottak av flyktninger ?

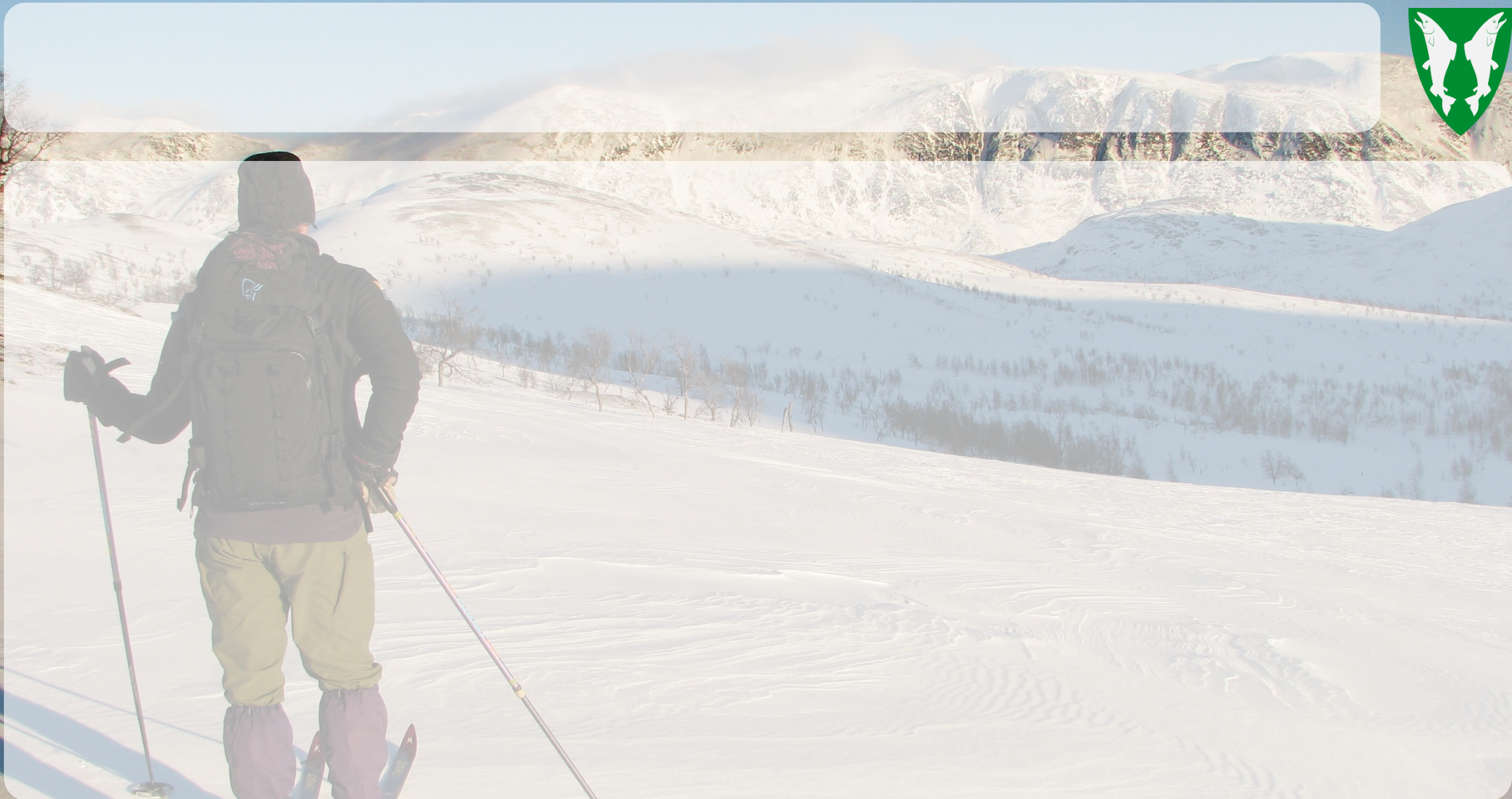

Foto: Rune Benonisen

Velkommen til Skjærvø og Nordreisa

SKJERVØY KOMMUNE

Det beste vertskap